

Fusjon mellom Agder Energi og Glitre Energi: Et strategisk fellesskap

1. Innledning

Etter en grundig prosess over to år om en mulig fusjon med Agder Energi (AE), har styret i Glitre Energi (GE) mottatt og gjennomgått fusjonsdokumentene. Disse er utarbeidet i tråd med intensjonsavtalen som ble vedtatt på forsommeren 2021. Med utgangspunkt i disse dokumentene anbefaler styret eierne å gjennomføre fusjonen med AE.

Den fusjonsløsningen som ligger på bordet er i tråd med aksjonæravtalen mellom Drammen kommune og Vardar AS fra 2015, der det heter:

«Aksjonærene åpner for at Selskapet, innenfor rammen av punkt 3.1 og 3.2 ovenfor, deltar i strukturelle prosesser (oppkjøp, fusjoner) innenfor kjernevirksomheten. Aksjonærene skal orienteres om alle vesentlige strukturelle endringer før prosessene initieres, eller umiddelbart etter henvendelse fra andre.»

Gjennom dette notatet tydeliggjør styret rasjonale for fusjonen. Styret mener utviklingen siden intensjonsavtalen ble vedtatt gjør en fusjon enda mer aktuell. Vi berører også kort hva som er alternativene til fusjon med AE; konsolidering med en annen større aktør eller videre konsolidering i GEs nærområder.

12. mai 2022

Ann-Christin Andersen

Styreleder, Glitre Energi

2. Derfor er et fellesskap AE GE et strategisk grep

Omfattende konsolidering i norsk kraftbransje og en energisektor i stadig raskere endring

Konsolideringen i kraftbransjen i Norge er mer omfattende og går mye raskere enn da fusjonsdialogen mellom AE og GE startet. Historisk har konsolidering primært vært drevet av muligheten til å ta ut kostnadsfordeler og skape sterkere kompetansemiljøer. I økende grad drives utviklingen nå av å bygge større selskaper som kan bidra til økt tempo i omstillingen til lavutslippssamfunnet, og å gripe de mulighetene som åpnes innenfor nye, grønne verdikjeder.

Selv om de etableringene vi viser til representerer ulike løsninger og ambisjoner, har de til felles at de skaper nye tyngdepunkter i kraft-Norge:

- Rett øst for oss fusjonerte Hafslund Eco og Eidsiva sine virksomheter i 2019. De tilhørende fusjonene omhandler verdier for mer enn 100 milliarder kroner, en kraftproduksjon på om lag 20 TWh og 900 000 nettkunder. I mars i år etablerte Hafslund Eco, Infranode og HitecVision et industrielt fellesskap ved kjøp av Fortum Varme, og blir Norges største aktør innen fjernvarme. Målet er å ta en ledende posisjon innen karbonfangst- og lagring.
- På Vestlandet fusjonerte Lyse i januar 2021 sin kraftproduksjon med Hydros vannkraftanlegg i Røldal-Suldal. Det nye selskapet Lyse Vannkraft DA har en årlig produksjonskapasitet på ca. 9,5 TWh. Samtidig ble det inngått en samarbeidsavtale mellom nettselskapene til BKK, Lyse og Skagerak, som til sammen har nær 600 000 nettkunder.
- Nord for oss annonserte TrønderEnergi og HitecVision i mars i år etableringen av et stort nordisk fornybarselskap med en innledende investeringskapasitet på nær 20 milliarder kroner, og opp mot 60 milliarder over tid.
- Bare de siste fem årene har antallet nettselskap blitt redusert med nærmere 30 prosent. Dette er et tydelig bilde på en bransje i stor endring, og utviklingen av større enheter viser ingen tegn til å flate ut. Det er for tiden en rekke pågående prosesser, og flere nye sammenslåinger/oppkjøp vil bli gjennomført fremover.

Nye grønne verdikjeder, kraftoverskudd og energiselvstendighet

- Utviklingen av nye grønne verdikjeder skyter fart gjennom politisk tilrettelegging og privat investeringsvilje. Stikkord er ny grønn industriutvikling, digitalisering, mer effektiv energilagring og større fornybarproduksjon for å trygge et fremtidig kraftoverskudd. I det relativt nære fremtidsbildet ser vi en kraftfull utvikling innen havvind, hydrogen, batteri og sol. Det krever spisskompetanse kraftselskapene allerede har mye av, men samtidig vil et fusjonert selskap også lettere tiltrekke seg ytterligere kompetanse og finansiell kapasitet som er nødvendig for å ta lønnsomme posisjoner i det grønne skiftet.
- Norge har i dag 19 strømforbindelser til andre land, og er integrert i det nordeuropeiske energimarkedet. Utbyggingen av havvind vil ytterligere integrere Norge, og særlig Sør-Norge, i dette markedet gjennom utbyggingen av et nordsjøgrid. Meteorologiske forhold betyr mye for kraftbalansen i Norden og i Norge, men utviklingstrekk i det europeiske energimarkedet påvirker oss også sterkt.

- Det europeiske energimarkedet formes på nytt. Klimaomstillingen har alt pågått i noen år, men endringene er sterkt fremskyndet av behovet for energiselvstendighet i Europa etter Russlands angrep på Ukraina. På den ene siden ser vi markeder med ulike energikilder og energibærere bli stadig mer integrert, på den andre siden ser vi et marked med voldsomme svingninger i priser.

Fusjon: Kommunal kontroll, arbeidsplasser, verdiskaping og risikodemping

- Et fusjonert selskap trykker kommunal eierkontroll over kraftressursene i de to regionene for generasjoner fremover. 45 kommuner bevarer kontrollen over 11,3 TWh vannkraft, 72 hel- og deleide kraftverk, 30.600 kilometer nett og 310.000 nettkunder. Det sikrer også sterk kommunal innflytelse over nye posisjoner i grønne verdikjeder.
- I dag er det vel 1200 ansatte i de to selskapene, som fordeler seg over et stort antall oppmøtesteder både langs kysten og i innlandet i begge regionene. Et fusjonert selskap har forpliktet seg til at ingen ansatte skal miste jobben eller flytte som følge av fusjonen. Samtidig skal selskapet bevare en desentralisert struktur, slik at arbeidsplassene fordeler seg over et stort antall av eierkommunene. Våre ansatte gjennom hele fusjonsdialogen vært sterkt involvert og stilt seg positive til en fusjon mellom AE og GE. De ansatte støtter styrets anbefaling og mener det er en god løsning for de ansatte, selskapene og eierne.
- Et fusjonert selskap vil raskt kunne ta ut betydelige finansielle gevinster som følger av synergiene mellom de to konsernene. Samtidig er mulighetsrommet for verdiskaping gjennom et fusjonert konsern vesentlig større enn de umiddelbare synergiene. Dette gjelder både i kjernevirksomheten og gjennom nye posisjoner i grønn industrialisering.
- Et fusjonert selskap vil gjennom størrelsen få bedre tilgang til bransjeledende partnere og investeringskapital. Dette vil være avgjørende for å kunne drive frem eller delta i større grønne industriprosjekter og akselerere hastigheten i det grønne skiftet i regionen. Dette er viktig for å kunne ta en offensiv posisjon i våre regioner og selskaper, og for å faktisk kunne gjennomføre de mulighetene som ligger der allerede i dag. Det vil skape større verdier for eierne og samfunnet ellers.
- Et fusjonert selskap vil forsterke fokus på å skape store lokale ringvirkninger. Tidligere analyser viser at hver ansatt i AE og GE bidrar til å skape ytterligere omtrent en sysselsatt i regionen. Inkluderes de indirekte effektene blir tallet høyere. Gjennom en fusjon vil selskapet få større løfteevne og kunne akselerere vekst og ringvirkninger gjennom å tilrettelegge for ny industri og skape vekst innenfor omstillingen til lavutslippssamfunnet og tilhørende muligheter innenfor nye, grønne verdikjeder.

- Elektrifisering av samfunnet og ønsket om ny grønn industriutvikling setter store krav til utvikling og effektiv drift av strømmettet. GE nett opplever stor aktivitet blant aktører som er interessert i å koble seg på nettet som representerer et betydelig vekstpotensial sammenstilt med dagens strømforbruk i regionen. Et fusjonert selskap vil ha større løfteevne og mer kompetanse og ressurser til å oppgradere og utvikle regionalnettet raskere for å kunne koble til nye industriprosjekter og mer-elektrifisere samfunnet.
- Et fusjonert selskap vil være i stand til å håndtere store svingninger i energiprisene. AE og GE ligger i ulike prisområder, AE har flere store magasin kraftverk og GE har gjennomgående elvekraftverk i regulerte vassdrag. Dette innebærer redusert risiko ved prissvingninger i markedet.
- De svært høye prisene i 2021 og 2022 vil heller ikke vedvare over lang tid, dels på grunn av økende politisk vilje til å gripe inn i markedene, i Europa ellers og i Norge. Nylig åpnet regjeringen for å utvide markedet for fastpriskontrakter, og har varslet at man også vil utrede makspriser på elektrisitet. Om de høye prisene skulle vedvare, er det også sannsynlig at politikerne vil vurdere å øke skattetrykket for energiproduksjon. Flere land som Spania, Portugal og Frankrike har allerede gjort inngrep som reduserer avkastningen i kraftselskapene.
- De to konsernene har relative like virksomhetsporteføljer, men fusjonen gir noen nye virksomhetsområder for eierne. GE har en betydelig eierandel i Viken Fiber, og gjennom fusjonen gir dette Agdereierne en sterk posisjon innen fiber. AE har på sin side et stort kraftforvaltningsmiljø og en betydelig portefølje av investeringer i vekstselskaper. Dette gir god risikospredning og strategiske muligheter i videreutviklingen av selskapet.
- Mellom AE og GE og i omlandet rundt de to selskapene ligger det en del mindre kraftselskaper som vil bli invitert med av større aktører i tiden fremover. Et fusjonert konsern AE GE vil ha store muligheter til å bli førende i en slik prosess.
- Kraftbransjen er i større grad enn de fleste bransjer underlagt politiske føringer. Klimatrusselen har forsterket disse politiske føringene, samtidig som mange aktører uten bakgrunn i kraftbransjen og med sterke egeninteresser er på vei inn i hele verdikjeden i energisektoren. Som Norges største kraftselskap med virksomhet i hele verdikjeden vil et fusjonert AE GE ha en sterk stemme inn i politikken og vis a vis statsforetak og direktorater.

3. Strategiske alternativer til en fusjon

Et alternativ til fusjon er at GE fortsetter som før, men i så fall gjør GE det i en verden som ikke er som før. Som illustrert tidligere har kraftmarkedet utviklet seg, og bransjen har fortsatt den strukturelle utviklingen med flere større transaksjoner.

GE har over lengre tid hatt fokus på konsolidering i Buskerud-regionen. Det lyktes i 2015 å gjennomføre fusjon med Lier Everk og Hadeland Energi, men etter det har det vært liten bevegelse. Først helt i den senere tiden har det lyktes å inngå et partnerskap med Asker Nett (tidligere Hurum Energi Nett) om en transaksjon som innebærer et mulig kjøp av 51% av aksjene.

Denne manglende fremdriften med mindre selskaper medførte at Glitre Energi i 2017-2018 endret strategisk fokus fra mindre aktører til større partnere. Det ble gjennomført dialog med en rekke andre større selskaper uten at det lyktes å komme langt nok til å starte en reell prosess.

For GE vil et alternativ uten å fortsette å søke strukturelle løsninger være uklokt og mindre verdiskapende enn å fortsatt være en drivkraft for konsolidering i kraftbransjen i et nærområde som fremstår som fragmentert.

De størst gevinstene knyttet til fremtidig konsolidering i Buskerud og tilgrensende områder er imidlertid knyttet til fusjoner av nettselskaper. Dagens eierskap i Glitre Energi Nett på 54% gjør at det kan bli krevende å fortsette en slik konsolidering uten å miste kontroll i nettselskapet. Denne utfordringen løses gjennom en fusjon med AE som samtidig vil gjøre et fusjonert AE GE til en mer attraktiv fusjonspartner.

Å søke fusjon med andre regionale aktører enn AE kan være et annet alternativt. Styret i Glitre Energi mener imidlertid, basert på analyser forut for og underveis i fusjonsprosessen, at AE representerer det beste alternativet og den største verdiskapingen. Andre fusjonsalternativer kan også innebære at dagens eier vil, slik de vil i en fusjon med AE, få en redusert innflytelse sammenliknet med den situasjonen dagens eierskap i GE representerer.

Oppsummert gir samarbeid med AE større kraft til videre konsolidering - også i vårt eget nærområde.

4. Avsluttende betraktninger

Dagens GE og AE er et resultat av offensive selskapskulturer og historiske konsolideringer i de respektive regionene. Begge konsernene har gjennom tidligere strukturelle endringer vist en stor evne til å ta ut gevinster og skape sterk utvikling gjennom fusjoner. Gjennom en fusjon mellom de to konsernene vil eierne skape et kraftfullt nytt konsern som bevarer og utvikler nye arbeidsplasser, skaper større økonomiske verdier og vokser videre i det grønne skiftet.